

Vzpomínka na Hitlera

Vezmu to popořádku... Můj otec se narodil ve Vídni roku 1899 a žil tam do svých čtyř let, pak se rodina přestěhovala do Brna. Když jsem se ho vyptával, kde v té Vídni bydleli, nevěděl. Já jsem ale hledal v rodinných papírech a zjistil jsem ulici, byla to Gumpendorfer Strasse. Pak jsem četl mimořádně zajímavou knihu Hitlerovy peníze a ukázalo se, že ve Vídni bydlel přímo za rohem od mého taty, a sice ve Stumpergasse. Takže – ať tak či onak – byli vlastně sousedi!

Býval jsem v kontaktu se spisovatelem Georgem Taborim, už od konce osmdesátých let, kuli jsme tehdy různé plány, pozval nás s HaDivadlem na kařkovský festival do Cividale (Mittelfest), kde jsme hráli Proces. Občas jsme se setkávali a v devadesátých letech jsem s ním dělal obsáhlý rozhovor do Salonu. Sešli jsme se tehdy v Berlíně, jeli jsme tam s Větrnými mlýny (pánové Minařík a Řehořík) a se Zdenkem Pavelkou, který tehdy Salon spravoval. A tehdy mi Tabori vyprávěl, že ho jednou jako malého kluka poslal otec v Brně, když spolu někam cestovali vlakem, ven na nádraží, koupit párky. Sám zůstal ve vlaku, protože hrál právě karty. Mezitím ovšem malému Georgovi vlak odjel a on zůstal sám na brněnském nádraží, zapomenut otcem. Měl ovšem štěstí, ujal se ho nějaký starší železničář, nechal ho přespat a druhý den se pro hocha otec vrátil. Když mi Tabori tu historku vyprávěl, bylo mu už dost přes osmdesát, čili pro běžné vnímání by člověk mohl říct, že to bylo „dávno“.

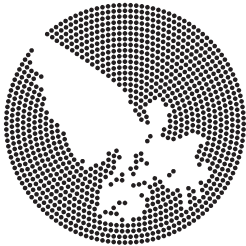
A tu mě napadlo, že Brno mohlo v těch časech být třeba i křižovatkou náhodných setkání. Malý Tabori tu na nádraží ztracen hledá svůj vlak, Hitler jede třeba do Vídně na přijímací pohovory na Akademii a Stalin zase přestupuje na vlak do Švýcarska, kde se má setkat s Leninem. A to už by mohl být začátek grotesky o Hitlerovi a několika epizodách z jeho života. Takže opojen tímto nápadem jsem to sepsal a ujalo se toho u nás několik divadel, mimo jiné i HaDivadlo.

Přijel jsem na premiéru, byly tehdy obavy z nějakých neonacistických provokací a tak dále – ale všechno proběhlo v klidu. Až na jednu věc – poslední dějství, totiž idylický život Hitlera jako malíře Jižní Ameriky, na pozadí karnevalu, tehdy inscenátoři vynechali a místo toho připojili mentorsky výchovný závěr s ukázkami koncentráků a podobně. To bylo ale zcela v rozporu s mým záměrem, ba, s kusem samým! Když mě pak, jako autora, vyvolali na děkovačku, úplně mě to vykolejilo a poprvé v životě jsem s vyzněním inscenace veřejně před diváky vyjádřil nesouhlas. Do konce jsem pak divadlu pohrozil, že to zakážu, když to nezmění podle původního záměru. Tak mě poslechli a já jsem přesvědčen, že dobře udělali. Je to přece komedie, sice groteskní a černá, ale přece jen, a žádný vztyčený varovný prst tu není na místě...

A od té doby se to hraje, hrálo se to asi v šesti divadlech u nás, převzala to Česká televize, uvádí se to ve speciální slovenské verzi v Košicích a bylo to přeloženo do němčiny – ale tam se to nehraje a ani se tomu nedivím, bylo to jen studijně uvedeno ve Vídni... Nejdéle se tahle hra, Doma u Hitlerů, však hraje v HaDivadle, už řadu let, ani nevím jak dlouho, kolik repríz už inscenace má, a snad ta žertovná hra na hrůzné téma ještě chvilku vydrží!

Váš Arnošt Goldflam, srpen 2018

Doma u Hitlerů aneb Historky z Hitlerovic kuchyně

10. listopadu 2007
premiéra

Arnošt Goldflam
autor

Kolektiv HaDivadla
režie

HaDivadlo

Sezona 33

Scéna progresivní dramaturgie

autor: Arnošt Goldflam
režie: Kolektiv HaDivadla
dramaturgie: Luboš Balák
scéna: Marián Amsler a Luboš Balák
kostýmy: Kateřina Kumhalová
výběr hudby: Karel Fláva Hanák
umělecká spolupráce: Miroslav Ukul Kumhala

hrají:
Adolf Hitler: Petr Jeništa j.h.
Eva Braunová: Táňa Malíková
Magda Goebbelsová: Simona Peková
Joseph Goebbels: Jan Lepšík j.h.
J. V. Stalin / Hermann Göring: Zbyšek Humpolec
Heinrich Himmler / SS služba: Jiří Svoboda
Sekretářka Johanka: Kamila Valůšková
Georg Tabori / Helmut Goebbels: Šimon Klacil j.h. / Teodor Švanda j.h.

„Možná, že velké dějiny začaly na nádraží ve městě Brunn...“

Stalin: Promiňte, můžete mi říct, kde jsem se to vlastně octl? Průvodčí mi řekl, že tady budu přestupovat, ale neřekl mi, jak se to jmenuje.

Hitler: Tohle je Brno. Sám o tom nevím víc. Jen že je tady nějaké významné vězení.

Stalin: To znám. Celá naše země je jedno vězení. Už mě to nějak nepřekvapuje.

Hitler: A odkud račte být, že se tak ptám?

Stalin: Odkud bych byl? Z Ruska, jen tam je člověk věznem, i když je zdánlivě svobodný.

Hitler: A kam cestujete?

Stalin: Do Švýcarska. Mám tam něco na práci.

Hitler: Obchodně?

Stalin: Ne. Jak bych to řekl... jsem svým způsobem... politicky činný. Mám tam nějaká jednání, schůzky, plány... a tak.

Hitler: Zajímám se o politiku... I když já sám jsem spíš umělecky zaměřený, možná trochu filozoficky, když se to vezme kolem a kolem.

Stalin: Politika s filozofií úzce souvisí. Filozofie formuluje, co politika prosazuje.

Hitler: To máte plnou pravdu. Skutečně, nechci vám lichtotit, ale je to trefně řečeno. Dovolte, abych se představil. Mé jméno je Adolf. Adolf Hitler.

Stalin: Pěkné jméno, takové hutné, jako dvě rány sekerou do týly. Buch a buch. Já jsem Josef, říkají mi Soso. A příjmení Stalin. Stal – to je po našem ocel. Ocelový Soso.

Hitler: A to je vlastní, původní jméno? Protože to moje, to je vlastně přijaté – ale platné. Jiné nemám a jiné neuznávám. Člověk si má sám dávat své jméno. Jen já vím, jaký jsem. Kdo jsem!

Stalin: Já jsem si to svoje taky zvolil sám. Už v semináři.

Hitler: Vy jste kněz? To mě překvapuje!

Stalin: Měl jsem být. Ale zvolil jsem si jinou cestu.

Hitler: Moc zajímavé. A ta cesta vede přes Brno, to je moc dobře. Rád vás poznávám. Kdy vám jede vlak?

Stalin: Prý je nějaké zpoždění. Ale podle jízdního řádu tak nejdřív za hodinu.

Hitler: Výborně! Můžeme si aspoň popovídat. Jestli dovolíte, jaké jsou ty vaše politické vize, jaké jsou vaše cíle?

Stalin: To nejsou jen cíle moje, to jsou cíle celého našeho... hnutí. Nejste, doufám, žid?

Hitler: Ne. Proč?

Stalin: Nevím. Navíc, já jsem světoobčan, vesmířan, dalo by se snad říci, ale – možná dokonce proti vlastní vůli – mám jakousi, ne snad averzi, ne odpor, možná tak trochu zrnko nedůvěry vůči nim. Spíš jako by oni měli něco proti mně. A to je jich v našem... hnutí hodně, vzdělání lidé, a přece!

Hitler: Přece co?

Stalin: To kdybych věděl! Ale když se s někým od nich setkám, jaksi zpozorním, nutí mě to být ve střehu. Říkám si – co kdyby přece něco?! Můj vnitřní hlas mi říká – měj se na pozor! A o to se i snažím. To dělám.

Hitler: Já jsem absolutně bez předsudků. Samozřejmě, že jsou jakési znaky v národech, možná by bylo lepší říct v národních společenstvích, souručenstvích, která nám něco napovídají o tom, kdo kde stojí. Vy říkáte, že jsou mezi vámi vzdělaní židé. A já – ačkoli stojím mimo tyto pojmy – říkám, že už to, že jste nucen vyslovit to slovo, pojmenovat je nějak, už to znamená něco samo o sobě. A to je na tom to zvláštní. Já tedy používám slovo lidstvo a mezi tuto množinu zahrnuji všechny tvory s výsostnými znaky lidského. A jestli jsem nucen nějakou skupinu charakterizovat izolovaně, pak je to spíš jejich problém než můj a vyvstává otázka, kolik je v těchto

tvorech lidského a nakolik jsou ještě lidmi. To znamená, že ne já, ale oni vytvářejí ten problém, který tu objektivně je. Čili nevydělují je z lidského společenství já, ale vyčleňují se oni sami. Toto je moje teorie, ať už se týká těch vašich židů nebo, mně je to jedno, třeba bláznů, mrzáků, vrahů, buzerantů a tak dále, a klidně třeba to v důsledku mohou být cyklisté, řečeno žertem, že ano. Ale je to zajímavý námět s těmi židy, když už jste to zmínil a já vám mohu slíbit a musím říct, že sliby plním, že se tímto společenstvím budu se vši vážností zabývat. A jsem přesvědčen, že si během pár let vytvořím svůj vlastní názor, a to na neotřesitelně pevných základech. To vás mohu ujistit.

Arnošt Goldflam: Hitler a Stalin se (čirou náhodou) setkávají v Brně na nádraží. Vydaly Větrné mlýny (Doma u Hitlerů), Brno: 2007.

www.hadivadlo.cz #hadivadlo

Centrum experimentálního divadla, p.o.
ředitel: Miroslav Ošchatka

umělecký šéf: Ivan Buraj
dramaturg: Matěj Nytra
intendantka: Anna Stránská
ekonomka: Nikola Cziglová

herecký soubor: Cyril Drozda, Mark Kristián Hochman, Miroslav Ukul Kumhala, Marie Ludvíková, Táňa Malíková, Miloslav Maršálek, Simona Peková, Magdalena Straková, Jiří Svoboda, Jiří Miroslav Valúšek, Kamila Valúšková

ferman, produkční: Anna-Natalia Fajnorová
media a pr: Marie Rotnáglová
vstupenky, vzdělávání: Romana Brízová
hlavní pokladní: Svatlana Buyevich
mistr výroby, hlavní technik: Tomáš Nerád
inspicient: Miroslav Ukul Kumhala
mistři světla: Adam Gazárek, Jakub Kubiček, František Kumhala
mistři zvuku: David Fadinger, Karel Fláva Hanák, Pavel Boika
předák jevištní techniky: Roman Švanda
jevištní technici: Adam Krutiš, Michal Matoušek, Mikuláš Utinek
garderoba: Kateřina Kumhalová, Barbora Hortvíková
rekvizity: Eva Pešová, Martin Cáb
grafický design a sazba: Nela Klímová
malba: Alexey Klyuykov

Statutární město Brno finančně podporuje Centrum experimentálního divadla, příspěvkovou organizaci. Inscenace se uskutečňují za finanční podpory MK ČR.

HaDivadlo
Scéna Centra experimentálního divadla, příspěvkové organizace
Alfa pasáž, Poštovská 8d, 602 00 Brno

ced
B | R | N | O | Jihomoravský kraj

A2 **heroine**

hadivadlo.cz/podpora
hadivadlo.cz/repertoar

Přidejte se do naší facebookové skupiny HaDi friends! Revize programu 1.6. 2021.